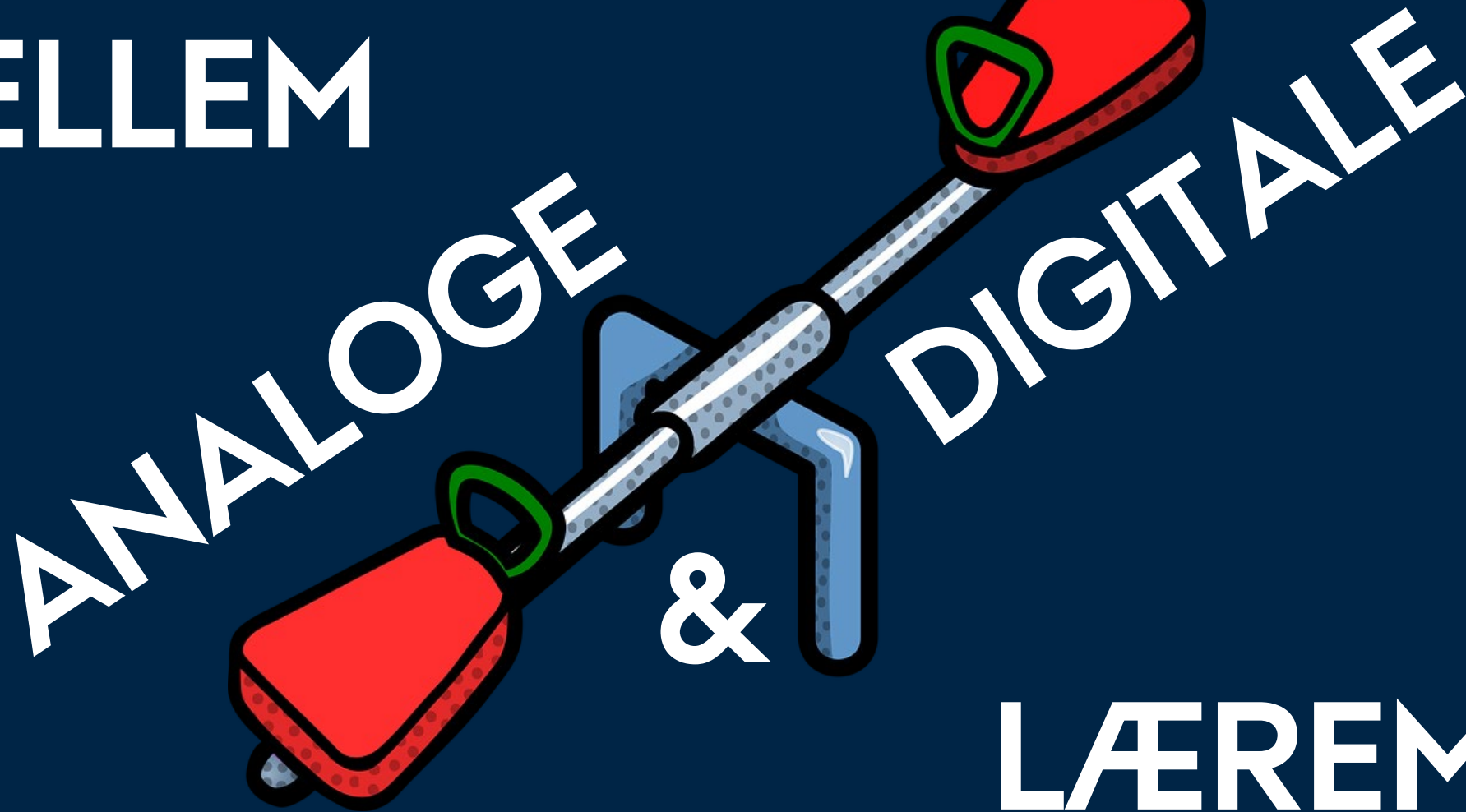

BALANCEN MELLEM

Slides: kortlink.dk/mrsh

LÆREMIDLER

Privatskolerne i Esbjerg 8.8.2025

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

PRIVATSKOLERNE I ESBJERG
8. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOGHT
LEKTOR

DAGSORDEN

- Hvilke tendenser kommer til at præge læringsbegrebet de kommende år?
- Balancen mellem analoge og digitale læremidler?
- Læremidler – og læringsteori
- It og teknologi
- Tendenser

**Det er svært at spå,
især om fremtiden.**

HVEM ER JEG?

- Lektor i literacy research på DPU, Aarhus Universitet
 - National forskningsleder på PIRLS
 - *Læselyst Rudersdal 2024*
 - Lærerkompetenceudvikling
 - Scenariedidaktik
 - It- og teknologiforståelse
 - Læremidler
- Læremiddelsforfatter og -konsulent – 25 år
- Lærer – 12 år
- Seminarieadjunkt/lektor – 5 år
- Forlagsredaktør – 1 år

Privatskolerne i Esbjerg

LÆREMIDDELFORSKNING

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

PRIVATSKOLERNE I ESBJERG
8. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

LÆREMIDLER

- **Didaktiske læremidler:** (Forlagsproducerede) læremidler, der er udarbejdet med henblik på undervisning
 - Indhold
 - Metode
 - Mål
 - Organisering
- **Semantiske læremidler:** Artefakter, der anvendes som læremidler, men som ikke er udarbejdet med henblik på det
 - Indhold (fx en avisartikel, et instagram-opslag)
- **Funktionelle læremidler:** (Digitale) Hjælpemidler
 - Nogle er udarbejdet med henblik på undervisning (fx CDord)
 - Andre er ikke (fx Word) (Hansen 2010)

INDLEJRET
DIDAKTIK

LÆREMIDLER OG FAGLIGHED

- Valg af læremiddel er lig valg af faglighedsopfattelse
 - Foregivet og reel faglighedsopfattelse
 - Målsætning
 - Indhold
 - Handlinger
- (Bundsgaard 2010)

—Didaktiske studier—

LÆRE- MIDLERNES DANSK- FAG

Kollegiet af
Jesper Brandstulén, Jeppe Brandstulén,
Simon Skov Fougst og Anne Karoline Skjæveland

DANSKFAGET SET GENNEM ANVENDTE DIDAKTISKE LÆREMIDLER

- Repræsentativ undersøgelse blandt dansklærere på alle klassetrin
 - Folkeskoler
 - Privatskoler/Frie grundskoler
 - Efterskoler

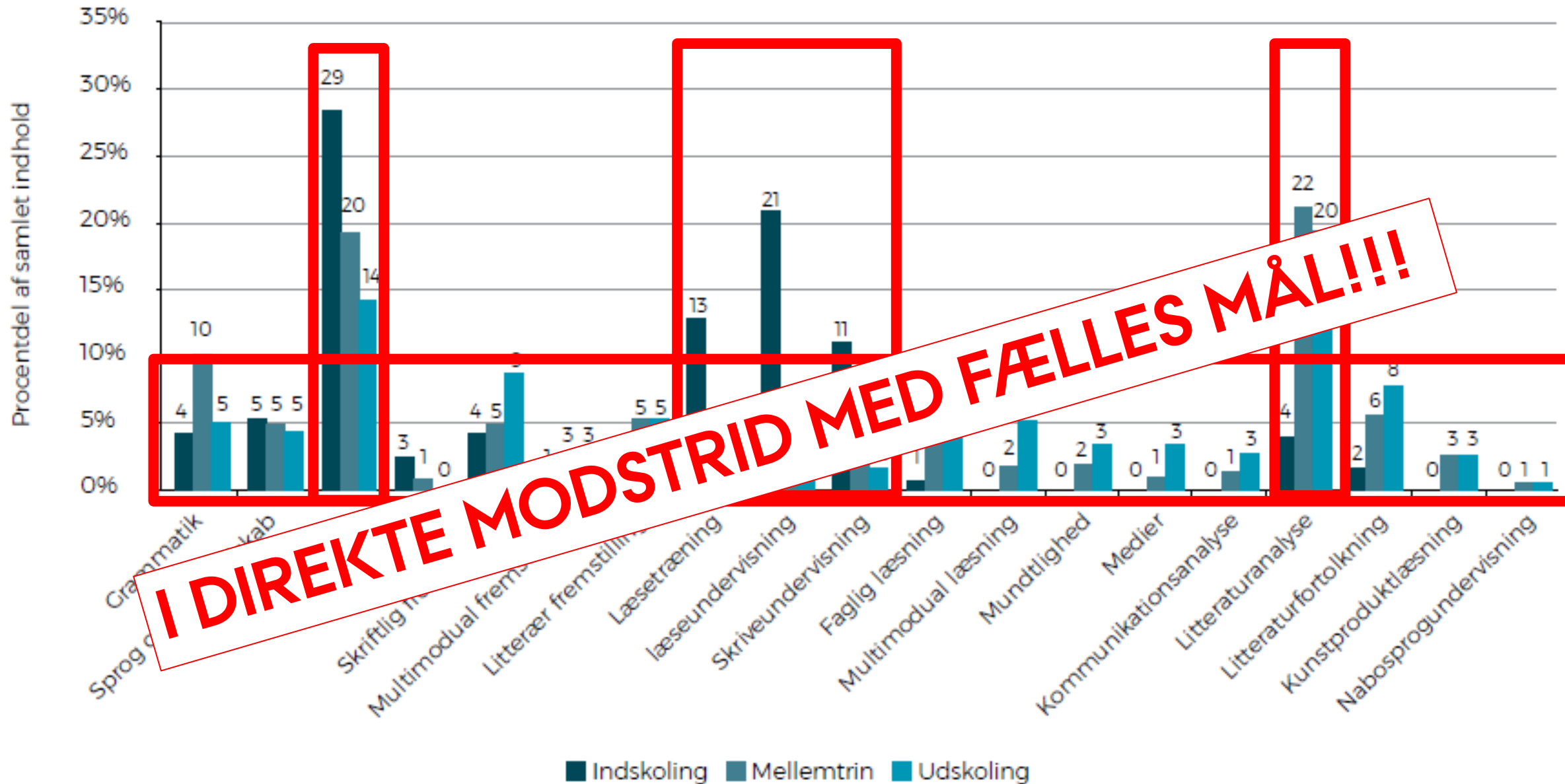
DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

PRIVATSKOLERNE I ESBJERG
8. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

LÆRINGSTEORI

Behavoirisme

Psykologi (Watson)

Adfærd

Pavlov: Betingede reflekser (Hunde)

Adfærdsregulering

”Belønning og straf”

LÆRINGSTEORI

Instruktivisme

Psykologi

At hælde på

Overførsel af viden

Tomme kar

Tankpasserpædagogik

LÆRINGSTEORI

Konstruktivisme

Psykologi/Sociologi

Læring er en mental aktiv proces

Piaget

Læring = omstrukturering af mentale skemaer

Som er individafhængig

Den lærende lærer - subjektivt

LÆRINGSTEORI

Socialkonstruktivisme

Sociologi

Berger og Luckmann

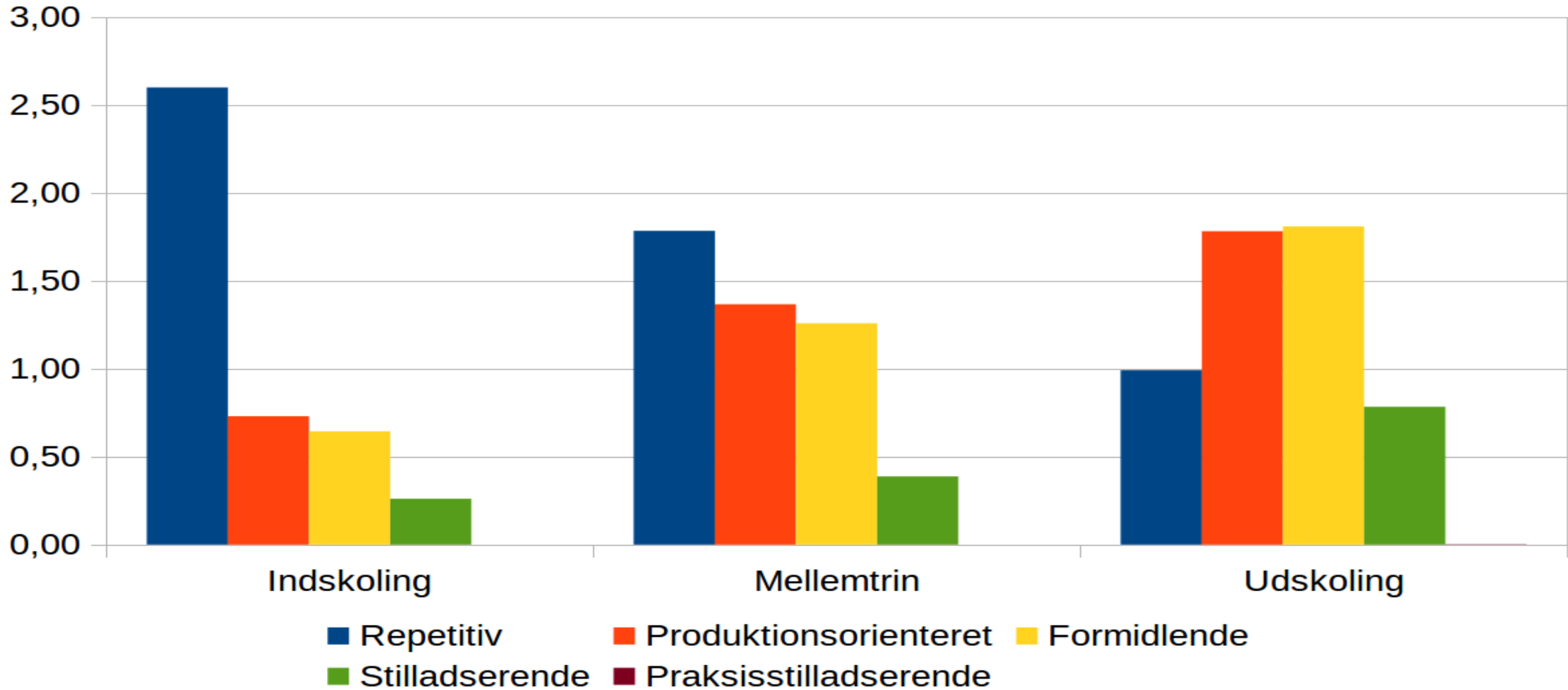
Læring er en social proces

Samkonstruktion af viden

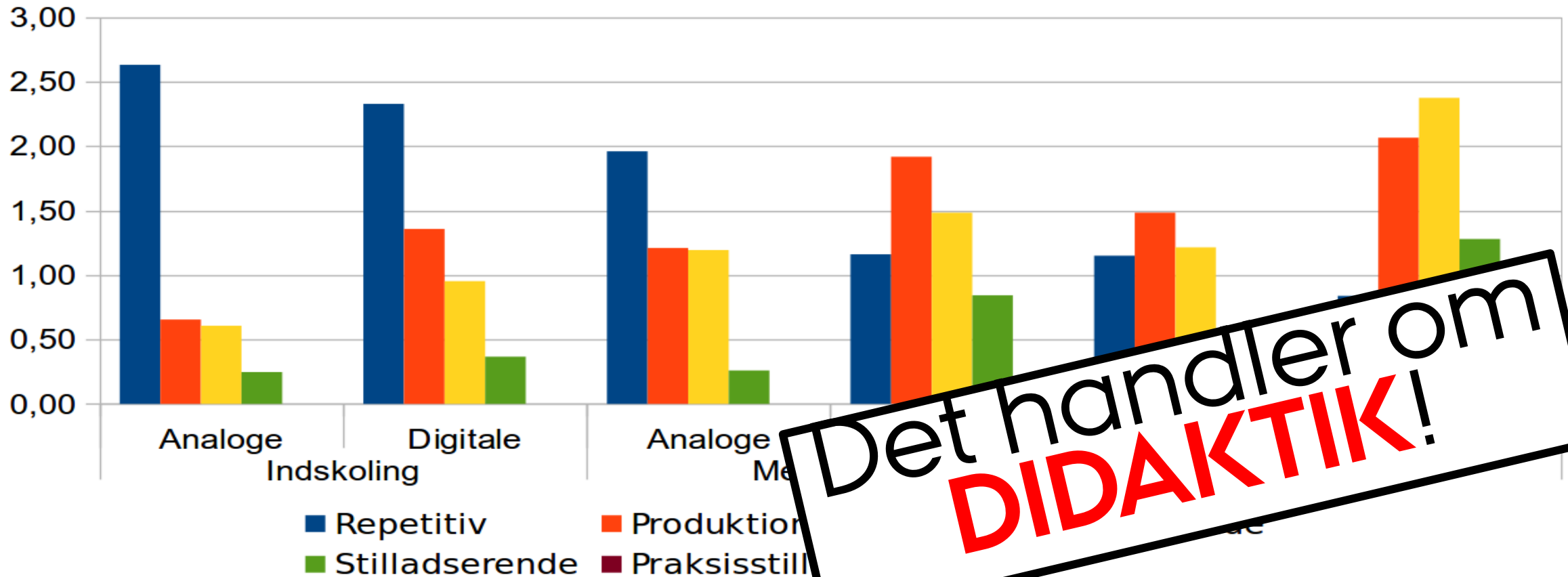
Meningsforhandling

DIDAKTISK TYPE

DET SAMME ANALOGT SOM DIGITALT!

DANSKFAGET SET GENNEM LÆREMIDLERNE

- Faget er et staveundervisningsfag (især i indskoling)
- Fagets indhold læres ofte repetitivt (især i indskoling)
- Faget er også litteraturanalyse (især i udskoling)
- Faget er ikke ret meget mediefag eller kommunikationsfag

—Didaktiske studier—

LÆRE- MIDLERNES DANSK- FAG

Redigert af
Jesper Bentsen, Jeppe Bentsen,
Simon Skov Fougth og Anne Karoline Skjæveland

STAVETRÆNING (BASISFAGLIGHED)

- Jim Rice (1897): Intet forhold mellem staveniveau og tid (sætninger, dvs. i kontekst)
- Oliver Cromman (1902): Manglende stavetræning påvirker ikke stavning
- W. Cook (1912): Staveregler effektløse. Kan ikke anvendes i kontekst
- Donald Hamill et al. (1977) Effekt op til 3.-4. kl., herefter ikke
- Stephen Krachen (2002): 3.-4.kl. elever, der ikke undervises direkte i stavning, staver dårligere end elever, der undervises men forskellen er fuldstændigt udlignet på 4.-5. klassetrin
- Graham og Perin (2007): Løsrevet grammatikundervisning er direkte skadeligt især for elever med skrivevanskeligheder. Grammatikundervisning skal tilkobles til elevernes skrivning
- KOMPIS-projektet i Slagelse (2010)
- 25% af tiden bruges på grammatikundervisning (Mathiasen, 2011)
Lærerne siger, de er konstruktivister, men de arbejder behavioristisk

KAN BEATHE SKRIVE?

- Inspirationskatalog til fastelavn
 - Kontekstualiseret skrivning
 - 3 lektioner
 - Beathe er ordblind
-
- Gruppefeedback: Stavning
 - Lærerens feedback: Stavning
 - Faglighed?

GUIDES-TIL-ALT.DK - MELLEMLTRIN

- Larsson, 2018
- Bo er ordblind
- Faglighed?

DEN TRADITIONELLE SKOLE?

- Jesper-Wung-Sung: *En-to-tre-nu*
Meddigtning som hovedpersonen via blogs (Fougt, 2018)

FAGLIGHEDSOPFATTELSEN

- Lærere og elever slår ned på *det let målbare* (Friis, 2016)
- Det er let at forberede
- **PSEUDOFAGLIGHED**
- Læringsmålstyr**anniser**et undervisning

- KONSERVATISME
 - Blandt lærerne

BUDSKAB

- Vi skal væk fra den behavioristiske idioti
- **PARADIGMESKIFT**

HVORDAN LÆRER MAN AT STAVE?

- Ved at læse meget
- Ved at skrive meget
 - Til noget, for noget

████████████████████

- Træning ude af kontekst er spild af tid!

BØRN PÅ OPDAGELSE I SPROGETS VERDEN

- Lily Gad, 1932
- Klæde dukken af og på
- *En mand gik ned ad gaden*
- *En stærk og tilfreds mand kom en varm og lummer sommerdag drevent drivende ned ad byens bredeste boulevard*

Privatskolerne i Esbjerg

IT & TEKNOLOGI

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

PRIVATSKOLERNE I ESBJERG
8. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

SKÆRME ER RODEN TIL ALT ONDT

Skærmen er
ONDSKABEN
selv!

Øøøøh **NEJ!**

**DET KOMMER AN PÅ
HVAD MAN BRUGER
DEN TIL**

IT OG TEKNOLOGI

- Teknologi er ikke 'blot og bart' redskaber
- Teknologi er en kulturkraft
- **Menneskets væren i og opfattelse af verden ændres**
 - Tankegang
 - Handlemåder

IT I FAG

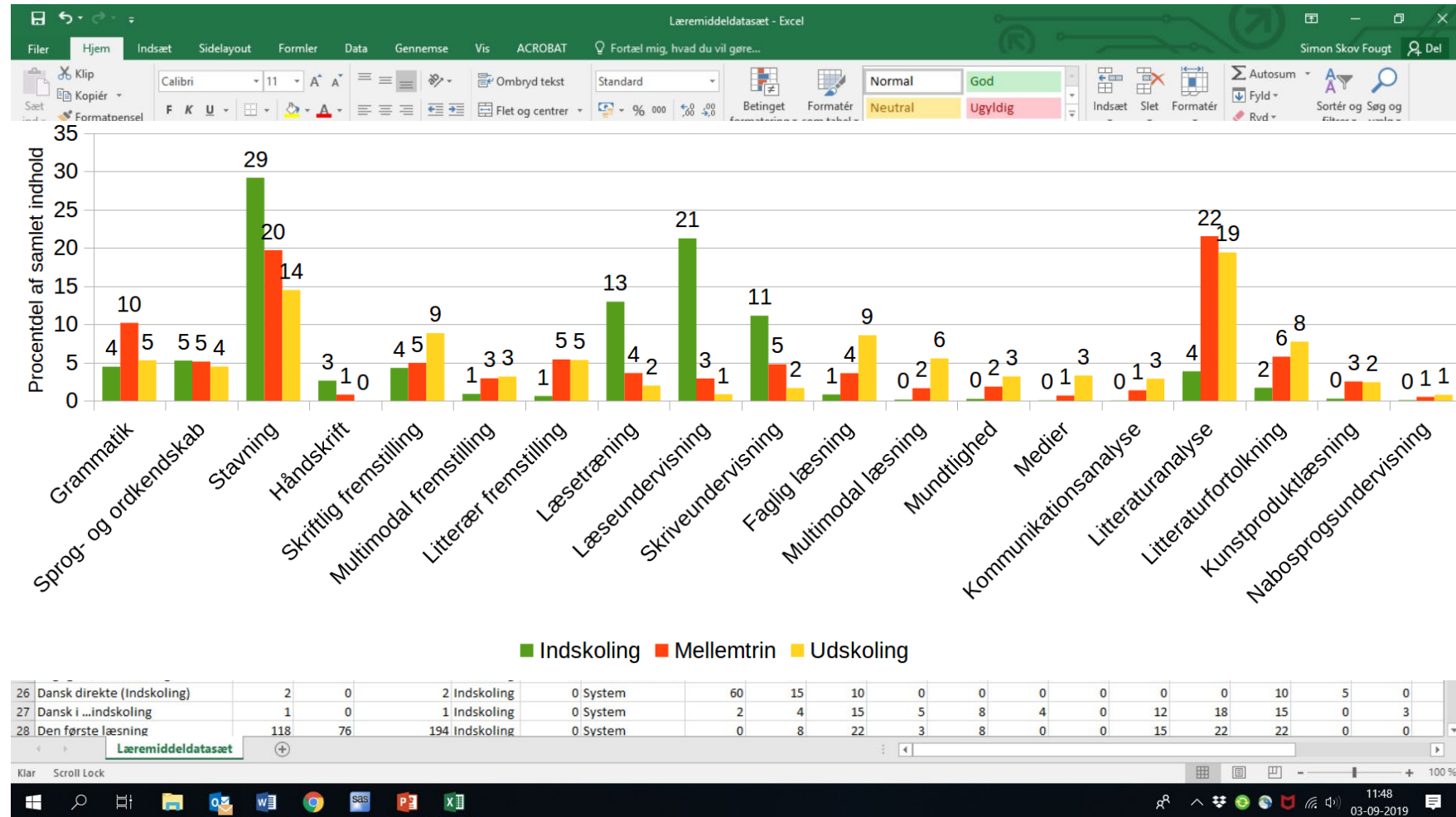
Fagernes mål, indhold og metoder med særlig henblik på muligheder

- Multimodal repræsentation
- Beregninger
- Kommunikation
- Visualisering
- Adgang til viden
- Adgang til praksis
- Spredning
- Socialt liv
- Samarbejdsrelationer

**IT ER EN
FORUDSÆTNING
FOR EN OPDATERET
FAGFORSTÅELSE**

MED ANDRE ORD

- It til et **løse** med
- It til at **lære** med

MED ANDRE ORD

- It påvirker både, hvilke opgaver der er relevante for at nå et læringsmål
- Og hvilke begreber der er relevante i fac
- Men også selve vejen dertil

- **DET ER EN CENTRAL POINTE AT**

- **DET SKAL SKE MED IT**

IT OG TEKNOLOGI

- Teknologi er ikke 'blot og bart' redskaber
- Teknologi er en kulturkraft
- **Menneskets væren i og opfattelse af verden ændres**
- Tankegang
- Handlemåder

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
ÅRHUS UNIVERSITET

TÅSINNINGSSKOLEN
7. AUGUST 2025 | SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

ÅRHUS UNIVERSITET

PRIVATSKOLERNE I ESBJERG
8. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

11 TILGANGE TIL IT, ANNO 2025

1. Ubegrænset **adgang** til viden
2. **Kommunikation** (Multimodal)
3. **Samarbejde** (Produktion)
4. **Illustration** (Til)
5. **Præsentation** (Til)
6. **Sammenlægning** (Til at programmere)
7. **Bæredygtighed** (Ressourcer)
10. **Sundhed** (Ergonomi)
11. **Kompenserende** hjælpemiddel

«Hv...

er noget
navigations- og
bæredygtighed
og stavning
og tabeller?»

Privatskolerne i Esbjerg

TENDENSER

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

PRIVATSKOLERNE I ESBJERG
8. AUGUST 2025

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

TENDENSER

- Ikke enten eller
- Men både og
- Brug it med didaktisk fornuft
- Repetitiv behaviorisme er spild af tid
- Og synd for børnene
- Både på papir og digitalt
- Samskabende, produktionsorienteret, praksisnær undervisning
- Verden uden for skolen

TENDENSER

- Praksisnær/Praktisk orienteret/Praksisfaglig undervisning
- Anvendelsesorienteret undervisning
- **VERDEN UDEN FOR SKOLEN**
- Praktisk orienteret mundtlige forsøgsprøver i dansk og matematik
- Fagfornyelsen
- Lærernes konservatisme
 - Men de skal jo også lære at stave

KONKLUSION

- Hvilke tendenser kommer til at præge læringsbegrebet de kommende år og særligt balancen mellem analoge og digitale læremidler?
- Vi er på vej
- Væk fra en overdrevent behavioristisk tilgang
- Mod noget mere praksisnært – verden uden for skolen
- Produktion
- Svært
- Politikere
- Forlag
- Lærerne

Det er svært at spå,
især om fremtiden.

SPØRGSMÅL?

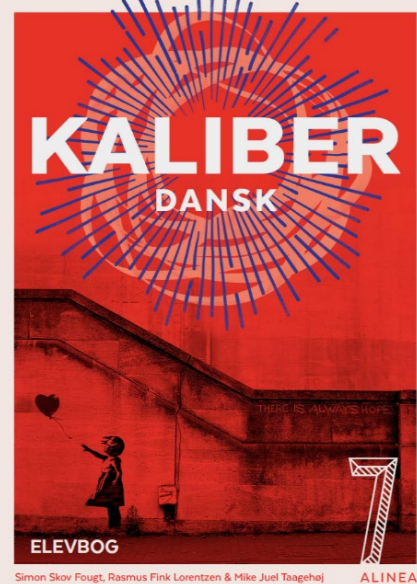
Lektor Simon Skov Fougst

sifo@edu.au.dk

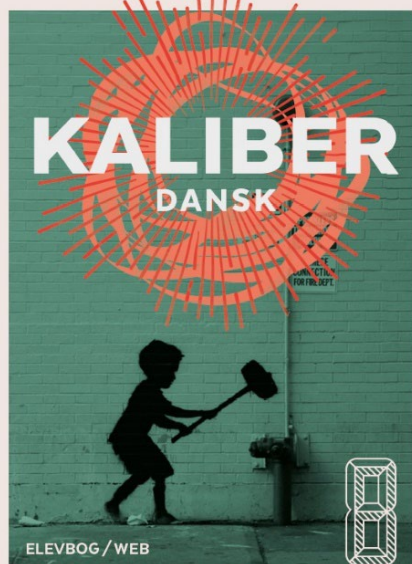
93 52 19 80

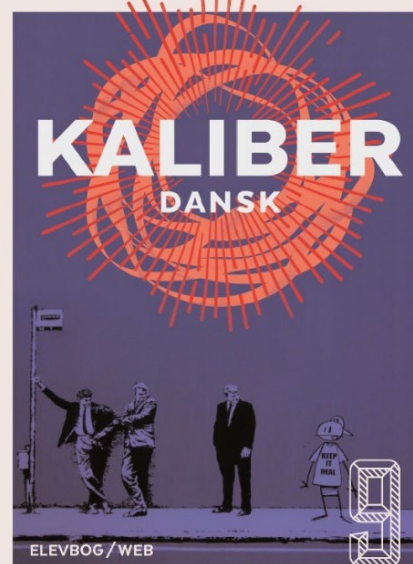
AARHUS
UNIVERSITET

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

Simon Skov Foug, Rasmus Fink Lorentzen & Mike Juel Taagehøj

